

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Kratochvíla, soudce Martina Bobáka a soudkyně Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně: **Lesy České republiky s.p.**
sídlem Přemyslova 19, Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 65, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2024, č. j. MZP/2024/210/2604, sp. zn. ZN/MZP/2024/210/211,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobkyně a společnosti T.E.P. HOLZ, s.r.o., a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu České Budějovice (inspekce), ze dne 26. 2. 2024, č. j. ČIŽP/42/2024/1028 (prvostupňové rozhodnutí). Prvostupňovým rozhodnutím inspekce shledala porušení povinnosti stanovené v § 36 odst. 1, 2, ve spojení s § 44 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ZOPK), ve znění účinném do 31. 12. 2023 a § 26 odst. 3 písm. a) ZOPK žalobkyní, pročež jí uložila pokutu ve výši 120 000 Kč (výrok I.).
2. Ze správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

3. Inspekce na základě podnětu provedla dne 15. 9. 2023 na pozemku p. č. 2119/52 v k. ú. Třeboň inspekční šetření a zjistila rozsáhlé poškození půdního krytu a kácení lesních dřevin nad rámec zpracování aktivní kůrovcové hmoty. Tento pozemek je ve vlastnictví České republiky, s právem hospodaření s majetkem státu vykonávaným žalobkyní. Jde o lesní pozemek, ležící ve II. zóně Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Třeboňsko a v přírodní památce Soví les. Na základě místního šetření byla se žalobkyní zahájena kontrola s kontrolním závěrem, že zjištěný způsob soustřeďování dřevní hmoty je v rozporu s § 11 odst. 1, § 20 odst. 1 písm. m), § 33 odst. 5 a § 34 odst. 1 lesního zákona. Provedení prací na území přírodní památky Soví les je na základě stanoviska Agentury ochrany přírody a krajiny v rozporu s § 36 odst. 2 a § 49 odst. 1 ZOPK. Inspekce uzavřela, že došlo k významnému zásahu a poškození přírodní památky Soví les, nejenom lesní dopravou, ale i další související činností.
4. Dne 26. 2. 2024 vydala inspekce prvostupňové rozhodnutí, kterým rozhodla ve výroku I. ve věci přestupku podle § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK, kterého se žalobkyně dopustila, když v červenci a v srpnu roku 2022 zadala asanaci kůrovcového dříví v porostních skupinách 183 B 5a, 183 B 6a, 183 B 9, 183 B 17 a 183 B 17a v LHC Domanín, provádění prací kontrolovala a způsob provedení prací schválila. Při zpracování těžby a vyvážení vytěžené hmoty došlo k rozsáhlým změnám půdních podmínek na pozemku p. č. 2119/52 v k. ú. Třeboň v přírodní památce Soví les na ploše celkem 0,73 ha a tím k poškození přírodní památky Soví les, na plochách zásahu označených 2 a 3 došlo k použití intenzivní technologie bez souhlasu Správy CHKO Třeboňsko a na úseku dlouhém cca 768 m došlo k nevratnému poškození půdního povrchu. Žalobkyně porušila povinnosti stanovené v § 36 odst. 1, 2 ve spojení s § 44 odst. 3 ZOPK, ve znění účinném do 31. 12. 2023 a § 26 odst. 3 písm. a) ZOPK. Inspekce žalobkyni za tento přestupek uložila pokutu ve výši 120 000 Kč. Výrokem II. uložila inspekce pro provedení shora uvedené asanace kůrovcového dříví pokutu 80 000 Kč společnosti T.E.P. HOLZ, s.r.o., která byla zhotovitelem asanace.
5. Proti prvostupňovému rozhodnutí se žalobkyně odvolala. Stěžejním odvolacím důvodem byla namítaná nemožnost přičíst protiprávní jednání žalobkyni na základě pouhého zadání dřevní těžby. Dle žalobkyně nebylo prokázáno, že činnost, jež vedla ke spáchání deliktu, řídila a kontrolovala. Na vině je dle žalobkyně pouze smluvní partner realizující těžbu, který byl rovněž smluvně zavázán k maximálnímu šetření lesa. Žalobkyně dále namítala, že podobné zásahy (zpracování kůrovcem napadené hmoty a její odvoz) nebyly v minulosti ze strany správních orgánů hodnoceny jako použití intenzivní technologie a pro jejich použití nebyl vyžadován souhlas správních orgánů. Správními orgány vytykané poškození lesa (vyjeté lesní koleje) není v prvostupňovém rozhodnutí dostatečně popsáno, jedná se o závěry nepřezkoumatelné a nemající oporu ve spisovém materiálu. Pokuta byla navíc dle žalobkyně udělena v nepřiměřené výši. Zároveň je diskriminační s ohledem na to, že převyšuje výši pokuty uložené zhotoviteli asanace.
6. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zdůraznil, že v přírodní památce Soví les bylo možné provést zásahy proti kůrovci, tyto však měly být realizovány tak, aby nedošlo ke změně nebo poškození přírodní památky. Inspekce dle žalovaného dostatečně specifikovala poškození způsobené zásahem a vliv tohoto poškození na ekosystém (na místní rašeliniště). Jednáním žalobkyně a zhotovitele asanace došlo k zásahům, které jsou v rozporu se ZOPK. Správní trest byl uložen dle zákonných kritérií a v zákonném rozmezí. Vyšší pokuta pro žalobkyni je odůvodněna tím, že na ni lze klást vyšší požadavky týkající se právního povědomí o povinnostech vyplývajících ze ZOPK s ohledem na její dlouhodobé hospodaření nejen v lesích CHKO Třeboňsko. Při uložení nižší pokuty společnosti T.E.P.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

HOLZ s.r.o. bylo přihlédnuto k tomu, že žalobkyně je specifickým subjektem a tato společnost se do určité míry mohla domnívat, že jsou žalobkyní zadané práce v pořádku.

7. K přičitatelnosti protiprávního jednání žalobkyni, jakožto zadavateli prací, žalovaný zkonstatoval, že vyvození takové odpovědnosti možné je, přičemž odkázal na judikaturu správních soudů. V kontextu tohoto případu je dle žalovaného žalobkyně objektivně odpovědná, neboť tyto práce konkrétním způsobem (čas, místo atd.) zadala, měla nad pracemi kontrolu a neměla vůči výsledku žádné připomínky. Popis skutku, který je v prvostupňovém rozhodnutí uveden, těmto kritériím odpovídá. Škodlivý následek měla a mohla žalobkyně předpokládat, neboť je zkušeným a profesionálním subjektem, který posledních 30 let obhospodařuje většinu státních lesů. Žalobkyně se s ohledem na objektivní odpovědnost nemohla vyvinut s odkazem na smluvní ujednání se společností T.E.P. HOLZ s.r.o. Hospodaření v minulosti, tj. před vyhlášením přírodní památky Soví les, není pro současný stav relevantní. Nadto řešený zásah se svou intenzitou dřívějšímu hospodaření vymyká. Škodlivé následky jsou dostatečně popsány ve výroku prvostupňového rozhodnutí, exaktně potom v odůvodnění.

II. Vyjádření účastníků

8. Žalobkyně v rámci prvního žalobního bodu namítá, že žalovaný nesprávně posoudil vznik odpovědnosti žalobkyně. Pouhé zadání, nikoli provedení prací, nemůže v kontextu daného případu způsobit vznik odpovědnosti žalobkyně za projednávané přestupky. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že by zhotovitele, společnost T.E.P. HOLZ s.r.o., při provádění prací řídila či kontrolovala. To nevyplývá ani ze skutkového stavu, ani z popisu skutku tak, jak je uveden v prvostupňovém rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je proto nezákonné i nepřezkoumatelné.
9. V dalším žalobním bodu žalobkyně namítá, že samotné zadání prací – asanace kůrovcového dříví, nemohlo způsobit nevratné půdní poškození. V porostech na tomto pozemku jsou znatelné koleje z hospodaření z předchozích let, i z doby před vyhlášením přírodní památky Soví les. Negativní ovlivnění ekosystému nelze bez dalšího klást za vinu žalobkyni. Nadto se žalobkyně odvolává na Plán péče o přírodní památku Soví les pro roky 2022 – 2031, ve kterém je likvidace kůrovcové dřevní hmoty vnímána jako cyklická činnost a vznik s tím spojených terénních prvků není hodnocen negativně. Asanace kůrovcové dřevní hmoty v minulosti rovněž nebyla brána jako intenzivní technologie.
10. Žalobkyně v dalším žalobním bodu namítá, že i kdyby se při asanaci kůrovcové dřevní hmoty jednalo o použití intenzivních technologií, ke kterému byl potřeba souhlas správního orgánu, CHKO Třeboňsko ve srovnatelných případech postupovala neformálním způsobem. Souhlas k takovým pracím byl učiněn formou sdělení či pouze vzetím na vědomí. Žalobkyně byla na základě tohoto stavu v legitimním očekávání, že ani v nyní řešené věci není souhlas potřeba. Žalobkyně splnila své zákonné povinnosti oznámením o plánovaných činnostech.
11. Žalobkyně dále namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí s odůvodněním, že není dostatečně specifikován škodlivý následek, konkrétní hloubka vyjetých kolejí způsobující narušení půdy. Žalobkyně má za to, že se jedná o nedostatečnou specifikaci ve vztahu k poškození půdních vrstev, které tím pádem nebylo prokázáno. Žalovaný se dle mínění žalobkyně rovněž nevypořádal se skutečností, že veškeré řešené činnosti byly provedeny ve prospěch lesa a ve vhodné době.
12. V rámci posledního žalobního bodu žalobkyně namítá, že nebyl naplněn materiální znak přestupku – společenská škodlivost, neboť postupovala tak, aby zabránila šíření kůrovce. I

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

kdyby byl tento znak naplněn, žalobkyně učinila vše, co mohla, aby případné negativní vlivy způsobené asanačí eliminovala, tedy splnila podmínky pro liberaci. Pro případ, že by správní soud shledal výše uvedené argumenty žalobkyně nedůvodnými, navrhla moderaci uložené pokuty. V kontextu daného případu považuje pokutu za nepřiměřenou a diskriminační.

13. Žalovaný ve vyjádření navrhuje žalobu zamítnout. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dodal, že žalobkyně práce zadala, převzala a nechala provést povýrobní úpravy. Na základě těchto závěrů lze žalobkyni přičítat odpovědnost za řešené protiprávní jednání. Žalovaný uvádí, že pojem intenzivní technologie je kvalifikován svými následky, tedy že může způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů. K tomuto stavu došlo v přírodní památce, kde je taková změna v rozporu se zákonem.
14. Žalovaný se ohrazuje proti tvrzení, že by následky asanačního zásahu byly v souladu s plánem péče o přírodní památku Soví les. Ten hovoří o drobných a lokálních narušeních, nikoli o poškození půdního krytu v délkách stovek metrů. Žalovaný nesouhlasí s tím, že by hloubka poškození nebyla v napadeném rozhodnutí, resp. v prvostupňovém rozhodnutí, dostatečně specifikována. Nadto podrobný rozbor poškození je popsán v rámci spisového materiálu, tudíž není pravdou, že by se jednalo o hodnocení v rozporu s obsahem správního spisu. Žalovaný nezpochybňuje potřebu asanace kůrovcového dřeva, nicméně i dle plánu péče není hospodářské využití lesa prioritní, přednost má ochrana přírodní památky Soví les. Žalovaný uvádí, že pozitivní přínos boje s kůrovcem nelze přeceňovat, neboť probíhá již od roku 2014.
15. Žalovaný dále shrnuje, že nebyly zjištěny žádné zvláštní okolnosti případu, které by snižovaly společenskou škodlivost spáchaného přestupku. Žalobkyně sice tvrdí, že učinila vše k eliminaci případných škodlivých následků, nicméně to nebylo v řízení prokázáno. Naopak skutečnost, že došlo k plošnému kácení na některých částech pozemku p. č. 2119/52 v k. ú. Třeboň za použití intenzivní technologie, svědčí o opaku. Podmínky pro liberaci splněny nebyly. K přiměřenosti uložené pokuty odkázal žalovaný na napadené rozhodnutí.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

16. Soud o věci rozhodl bez nařízení ústního jednání postupem podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního, neboť účastníci takový postup soudu akceptovali.
17. Soud dle § 75 soudního řádu správního přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Podle § 36 odst. 1 ZOPK přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk, může orgán ochrany přírody vyhlásit za přírodní památku; stanoví také její bližší ochranné podmínky.
Podle § 36 odst. 2 ZOPK změna nebo poškození přírodní památky nebo její hospodářské využívání vedoucí k jejímu poškození jsou zakázány.
19. Podle § 26 odst. 3 písm. a) ZOPK je na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti dále zakázáno hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat
Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu.

20. Podle § 44 odst. 3 ZOPK (ve znění účinném do 31. 12. 2023) v bližších ochranných podmínkách zvláště chráněných území lze vymezit činnosti a zásahy, které jsou vázány na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody.
21. V řízení bylo nesporné, že pozemek p. č. 2119/52 v k. ú. Třeboň, na kterém byla v této věci řešená asanace kůrovcového dřeva provedena, je lesním pozemkem, nacházejícím se ve II. zóně CHKO Třeboňsko a v přírodní památce Soví les.

a) Přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

22. Soud se přednostně vypořádal s námitkami nepřezkoumatelnosti, neboť pouze u přezkoumatelného rozhodnutí může posoudit jeho zákonnost. Tyto námitky jsou nedůvodné.
23. Soud považuje napadené rozhodnutí za přezkoumatelné, neboť se v něm žalovaný dostatečně vypořádal s odvolacími argumenty žalobkyně a předestřel vlastní právní výklad týkající se přičitatelnosti protiprávního jednání žalobkyni. Žalovaný rovněž v rámci odůvodnění uvedl ucelený skutkový popis škodlivého následku. Argumentace žalovaného v napadeném rozhodnutí

dle názoru soudu není nesrozumitelná, nedostatečná, či nemající oporu ve spisu, jak tvrdí žalobkyně.

24. Není pravdou, že by se žalovaný nezabýval námitkami žalobkyně týkající se nedostatečné specifikace škodlivého následku – poškození půdních vrstev vyjetými kolejiemi. Napadené rozhodnutí se tomuto poškození, způsobenému asanací kůrovcem napadeného dřeva, podrobně věnuje. Jednak v konstatování závěrů prvostupňového rozhodnutí (s. 10 napadeného rozhodnutí) a dále přímo v rámci vypořádání odvolacích námitek žalobkyně na s. 15 napadeného rozhodnutí. Zde se žalovaný rovněž vypořádal s námitkami týkajícími se vzniku škodlivého následku – poškození půdních vrstev.
25. Soud upozorňuje, že samotné zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je až poslední možností (*ultima ratio*), jak nakládat s těmi nejzávažnějšími nedostatky odůvodnění rozhodnutí, a pouze za situace, kdy z celkového znění rozhodnutí není možné takové důvody shledat. Ustálená judikatura správních soudů v tomto ohledu dospěla k závěru, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže není zřejmé, které skutečnosti vzal správní orgán za podklad svého rozhodnutí, proč považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl či jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92 - 23). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů však musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

(srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 – 74). Na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů nelze klást nepřiměřeně vysoké požadavky. Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se například správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 – 45, bod 28).

26. Na základě právě uvedených judikatorních kritérií soud konstatuje, že napadené rozhodnutí těmito kritériím dostalo.

b) Přičitatelnost odpovědnosti žalobkyni

27. Klíčovým bodem žaloby je námitka vznesená žalobkyní, že na základě pouhého zadání asanačních prací jí není možné činit odpovědnou za škodlivý následek vzniklý činností zhotovitele, společnosti T.E.P. HOLZ s.r.o. Žalovaný se s touto námitkou dle žalobkyně dostatečně nevyřadil a věc nesprávně posoudil. Soud však shledal, že žalovaný se s touto námitkou podrobně vypořádal na s. 12 a 13 napadeného rozhodnutí. Žalovaný odkázal na přílehlavou judikaturu správních soudů, která za určitých podmínek vznik deliktní odpovědnosti na základě zadání či objednávky druhé osoby připouští. Dle mínění soudu se nejedná o odůvodnění nedostatečné či nepřezkoumatelné.

28. Co se týká zákonnosti závěru o přičitatelnosti protiprávního jednání žalobkyni, soud považuje za vhodné nejprve zrekapitulovat odpovědnost za přestupky podle ZOPK rovněž ve smyslu zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Tento zákon koncipuje odpovědnost za přestupky spáchané právními osobami (zde podle § 88 zákona o ochraně přírody a krajiny) jako odpovědnost objektivní. Nadále tedy platí závěry ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, dle které v takovém případě není třeba zkoumat zavinění, nýbrž naplnění obligatorních znaků objektivní stránky konkrétní skutkové podstaty, kterými jsou jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi (viz např. rozsudky ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 86/2011 - 50, ze dne 9. 4. 2015, č. j. 9 As 245/2014 - 49, nebo ze dne 25. 1. 2017, č. j. 131/2016 - 25).

29. Otázka shora definované objektivní odpovědnosti právnických osob a její přičitatelnosti i v případě, že faktické protiprávní jednání provedla osoba jiná (sjednaná, zhotovitel), není otázkou v judikatuře (nejen) správních soudů neřešenou. Vrchní soud v Praze již v rozhodnutí ze dne 25. 1. 1999, č. j. 6 A 234/96-35, posuzoval situaci, kdy byl několika podnikatelskými subjekty na základě smlouvy o dílo s obcí jako objednatelem (zadavatelem) proveden ořez dřevin. Soud dospěl k závěru, že „*odpovědnost zadavatele prací vyloučit nelze, zejména pokud byla činnost prováděna podle požadavků zadavatele, za metodického dohledu jeho pracovníků a při předávání nebyly ze strany zadavatele vzneseny jakékoli připomínky*“. Odpovědnost zadavatele tak byla odvozena z existence právního vztahu mezi ním a zhotovitelem, přičemž zadavatel fakticky objednal provedení zakázaného jednání, které zhotovitel podle jeho pokynů a pod jeho kontrolou provedl. K obdobnému závěru dospěl ve své rozhodovací činnosti také Nejvyšší správní soud. Konkrétně například v rozsudku ze dne 5. 3. 2009, č. j. 9 As 50/2008 - 69, dovedl, že byť práce (v tehdejší věci kácení dřevin) fakticky provedla společnost najatá zadavatelem, je za správní delikt odpovědný zadavatel, neboť práce proběhly na jeho pokyn a po jím provedeném označení stromů k pokácení. Zadavatele pak Nejvyšší správní soud považoval za odpovědný subjekt také v rozsudku č. j. 9 As 245/2014 - 49, nebo v rozsudku ze dne 23. 9. 2016, č. j. 4 As 117/2016 - 26, neboť se různou intenzitou podílel na vlastní těžební činnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

30. Shora rekapitulovaná judikatura předpokládá vznik delikt ní odpovědnost nejen u osoby, která zákonem neaprobovaný zásah fakticky provedla, ale rovněž u osoby, která provedení těchto prací zadala. Podstatným je v této souvislosti zjištění, zda se zadavatel „na jejich provádění rovněž podílel, a to řízením či kontrolou, např. udílel pokyny, dohlížel na práce, určoval aktivně místo a rozsah, reguloval termíny a množství práce atd“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2022, č. j. 6 As 153/2021 – 19; nebo ze dne 30. 5. 2019, č. j. 7 As 372/2018 - 40).
31. V posuzovaném případě se žalobkyně na provedení prací podílela, neboť zadala místo plnění, čas plnění i rozsah prací. Sama žalobkyně dle obsahu správního spisu (její vyjádření ze dne 23. 5. 2023) byla přímo účastna povýrobních úprav, a to přesto, že byla Agenturou ochrany přírody a krajiny vyzvána, aby se do vyřešení případu jakýchkoli dalších zemních úprav zdržela. Z toho důvodu nelze přisvědčit ani argumentaci žalobkyně, že nad pracemi neměla kontrolu a že vše bylo pod dohledem zhotovitele, společnosti T.E.P. HOLZ s.r.o. Dle názoru soudu nelze při posuzování případu pominout ani vyjádření zhotovitele, který uvedl, že postupoval „na základě přímého pokynu a zadání ze strany Lesů ČR.“ Dle názoru soudu jsou uvedené skutečnosti dostatečným důvodem pro závěr o vzniku delikt ní odpovědnost žalobkyně jakožto zadavatele.
32. Soud ke splnění vzniku odpovědnosti za přestupky konstatuje, že v dané věci došlo k protiprávnímu jednání (těžba kůrovcem napadeného dřeva za použití intenzivní techniky bez povolení správy CHKO), které je přičitatelné žalobkyni. Došlo rovněž ke škodlivému následku (poškození půdních vrstev), přičemž tento následek vznikl v příčinné souvislosti (bez zadání prací žalobkyni by ke škodlivému následku nedošlo). Žalovaný při svých úvahách vycházel ze stejné judikatury a činil podobné závěry, které soud na základě shora uvedeného považuje za správné. Námitky žalobkyně jsou nedůvodné.
- c) Neprokázání škodlivého následku**
33. Žalobkyně namítá, že škodlivý následek nebyl v napadeném rozhodnutí prokázán, neboť ke vzniku kolejí a poškození půdních vrstev docházelo již při hospodaření v minulosti. Tato argumentace je nedůvodná. Dle mínění soudu je i z laického hlediska zřejmé, že pakliže v CHKO, v lokalitě přírodní památky specificky vázané na půdní podmínky (rašeliniště), vzniknou koleje o hloubce až 95 cm a délce několika stovek metrů, nejedná se o zásah, o kterém je možné říci, že je v pořádku. Takový zásah je zjevně škodlivý a v rozporu se shora uvedenými ustanoveními o ochraně přírody. Soud podotýká, že závažnost poškození a jeho neslučitelnost s kritérii činností, které lze v CHKO, nadto v přírodní památce, konat, vyplývá ze spisového materiálu, mj. z pořízené fotografické dokumentace. Nadto bylo ve správním řízení prokázáno, že toto poškození vzniklo na základě nyní řešené asanace kůrovcového dřeva. Soud míní, že uvedený závěr je dostačující pro vyvrácení těchto žalobních námitek žalobkyně, další argumentací tohoto typu se zabýval pouze ve stručnosti.
34. Co se týká argumentace, že k poškození docházelo vlivem hospodaření již v minulosti, nejedná se o právně relevantní argument. Projednávaný skutek se stal v nedávné době, navíc se jedná o poškození excesivní i oproti hospodaření z minulých let (viz s. 13 a 14 napadeného rozhodnutí). Soud v tomto ohledu nemůže pominout i společenský vývoj, kdy se v posledních letech zvyšuje zájem společnosti na ochraně přírody. Nynější situaci i z tohoto důvodu nelze posuzovat optikou hospodaření v minulosti. Tím spíše nelze nahlížet na uvedené poškození optikou doby, kdy Soví les ani národní památkou nebyl (přírodní památkou je dle veřejně dostupných informací od 24. 3. 1994).
35. Co se týká námitek žalobkyně Plánem péče o přírodní památku Soví les pro roky 2022 - 2031 soud považuje za vhodné uvést, co tento plán vlastně je. Podle § 38 odst. 1 ZOPK plán

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

péče o (mj.) přírodní památku je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný.

36. Za prvé tento dokument má pro svou nezávažnost pouze podpůrný význam. Ani tento dokument však nesvědčí pro žalobkyni. Žalobkyně se jej dovolává, protože plán má hovořit ve prospěch hospodaření v této lokalitě a zásahů vůči kůrovci. Tomuto výkladu se však v kontextu daného případu nedá přisvědčit. Jak uvedl žalovaný, dotčený plán péče hovoří o drobných a lokálních narušeních (bod 3.1.1 písm. a)), nikoli o poškození půdních vrstev v hloubce téměř 1 m a v délce stovek metrů. Nadto ani tento plán nehovoří o tom, že by ochrana přírody měla ustoupit boji proti kůrovci (bod 2.1.3 písm. b)). Soud podotýká, že poškození, ke kterému došlo, je závažné především s ohledem na důležitost prostupnosti vody rašeništním podložím (blíže viz obsah správního spisu), přičemž toto poškození nelze podřadit pod plánem zmiňované drobné terénní změny, které plán považuje za pozitivní. Ani tyto námitky žalobkyně nejsou důvodné.
37. Ohledně námitek vůči použití intenzivní technologie soud znovu opakuje, že v dané věci se jedná o odpovědnost objektivní. Použití intenzivní technologie je kvalifikováno svým následkem ve smyslu § 26 odst. 3 písm. a) ZOPK, kterým je mj. „*nevratné poškození půdního povrchu*“. K tomuto škodlivému následku nepochybně došlo. Pakliže došlo k takovému následku, je z pohledu spáchaného přestupku nerozhodné, jaká byla předchozí praxe při hospodaření v CHKO Třeboňsko. Soud podotýká, že pakliže správným postupem mělo být vedení řízení o žádosti o použití intenzivní technologie (ve smyslu § 44 odst. 3 ZOPK ve znění účinném do 31. 12. 2023), nelze povinnost žalobkyně podat tuto žádost jednoduše odmítnout s odkazem na předchozí neformální praxi. Taková praxe totiž nemohla založit legitimní očekávání, jak se žalobkyně nesprávně domnívá. Soud podotýká, že správní praxe zakládající legitimní očekávání je doplněním či modifikací psaného práva. Nemůže však vzniknout z porušování právní normy či nesprávného úředního postupu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu rozsudku ze dne 12. 5. 2022, č. j. 1 Ads 60/2021 - 41). Ani tato argumentace žalobkyně tudíž nemůže obstát.

d) Naplnění materiální stránky přestupku a liberace

38. Žalobkyně v tomto žalobním bodu namítá, že s ohledem na okolnosti případu, především zásahu proti kůrovcové kalamitě, nelze shledat společenskou škodlivost jakožto materiální znak přestupku. Ani tyto námitky nejsou důvodné. Žalobkyně pomíjí, že přírodní památka má jiný režim než standardní lesní pozemky, přičemž její změna nebo poškození jsou ze zákona zakázány (§ 36 odst. 2 ZOPK). K tomu však v daném případě došlo. Soud nezpochybnuje názor žalobkyně, že asanace kůrovcového dřeva je v určitých případech i v rámci chráněných území dle ZOPK potřebná. Tato otázka není předmětem tohoto řízení. Nicméně pokud k tomu dochází, tak musí takový zásah respektovat zákonná kritéria ochrany chráněného území (resp. přírodní památky). Tomu žalobkyně nedostála, neboť došlo k excesivnímu poškození části přírodní památky. Nelze říci, že by v daném případě nebyl naplněn materiální znak přestupku.
39. Žalobkyně dále namítá, že ve smyslu § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich učinila vše co mohla, aby přestupku zabránila. Ani tomuto tvrzení nemůže soud přisvědčit. Žalobkyně neuvádí, jaké konkrétní kroky učinila, aby k uvedenému poškození Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

lesní půdy nedošlo. Ze správního spisu žádná taková opatření či kroky, které by žalobkyně učinila, např. v rámci kontrol, či povýrobních úprav, neplynou. Pouhé obecné smluvní ujednání se zhotovitelem o šetrném postupu při provádění prací kritéria pro uplatnění liberace nemůže naplnit. Žalobkyně ani neměla vůči způsobu provádění prací zhotovitelem žádné námitky. Soud uzavírá, že ohledně žalobkyně není možné uplatnit liberaci.

e) Návrh na moderaci správního trestu

40. Ani v této části se soud neztotožnil s argumentací žalobkyně. Soud se nedomnívá, že by správní úvaha žalovaného, resp. inspekce, ohledně výše trestu byla jakkoli chybná, či že by neodpovídala zákonným kritérium ukládání správních trestů ve smyslu § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Pokutu vyměřenou v rámci napadeného rozhodnutí nelze shledat excesivní, a to právě s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu. Soud upozorňuje, že žalobkyně netvrdila ani neprokazovala jiné skutečnosti, které by mohly mít vliv na případné snížení ukládané pokuty (např. majetkové poměry), přičemž dle ustálené judikatury bylo toto její odpovědností, jak vyplývá mj. ze stále relevantního rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133. Soud uzavírá, že žalovaný postupoval při přezkumu výše trestu v souladu se zákonem i ustálenou judikaturou. Soud jeho správní uvážení při určení výměry trestu považuje za správné, včetně příslušného odůvodnění (viz s. 11, 12 napadeného rozhodnutí).
41. Soud neshledal ani namítanou diskriminaci v podobě odlišení výše pokuty uložené žalobkyni a společnosti T.E.P. HOLZ s.r.o., které byla prvostupňovým rozhodnutím uložena pokuta nižší. Dle mínění soudu žalovaný (potažmo již inspekce) rozdíl ve výši uložené pokuty dostatečně odůvodnil (viz s. 12 napadeného rozhodnutí), přičemž jeho závěry považuje soud za správné. Soud dodává, že žalobkyně je právnickou osobou zřízenou státem speciálně za účelem řádného obhospodařování lesního majetku ve vlastnictví státu, odpovědného za jeho zachování, zušlechťování a rozvoj (čl. 3 veřejně přístupného statutu žalobkyně). Těmto vlastním základním zásadám žalobkyně v daném případě nedostála. Závěry žalovaného, že na žalobkyni je třeba pohlížet přísnější optikou než na zhotovitele žalobkyni zadané asanace, jsou tedy správné a soud se s nimi ztotožňuje.
42. Žalobkyně navrhovala moderaci uložené pokuty soudním rozhodnutím. I tento návrh soud shledal nedůvodným. O upuštění od trestu nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených může v souladu s § 78 odst. 2 s. ř. s. soud rozhodnout pouze tehdy, byl - li trest uložen ve zjevně nepřiměřené výši, k čemuž v daném případě nedošlo. Navíc soud připomíná, že Nejvyšší správní soud již dříve konstatoval, že smyslem a účelem soudní moderace není hledání „ideální“ výše sankce místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se v zákonném rozmezí, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012 - 23). A takto nelze pokutu uloženou žalobkyni hodnotit.

VII. Závěr

43. Žalobkyně tedy se svými námitkami neuspěla. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž by byl soud povinen přihlížet z úřední povinnosti, soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.
44. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Praha 17. září 2024

Jan Kratochvíl v. r.
předseda senátu